

Úspešné mestské oslavy v znamení 770. výročia

Odhalenie sochy Viliama Hulitu, slávneho riaditeľa filákovskej fabriky

Koncerty živej hudby v mestskom parku – Prešovský dixieland

Umelecký program rodákov z Filákova

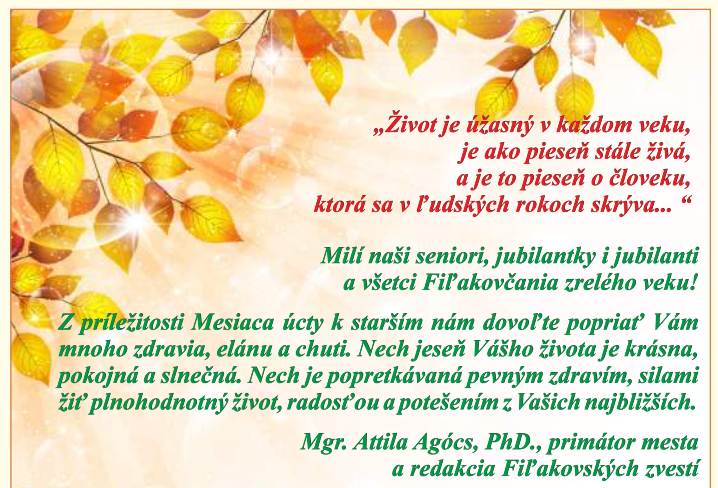
Fotky: András Micsuda

Výborný koncert Petra Cmorika na nádvorí filákovského hradu

Viliam Hulita bol významnou osobnosťou nášho mesta

Hneď po zakladateľoch filákovského závodu, bol Viliam Hulita osobou, ktorá zastávala v jeho histórii najdôležitejšiu úlohu. Hulita bol riaditeľom závodu a Filákovčania ho už od tridsiatych rokov familiárne volali „Starec“. Svoju pozíciu začal zastávať ešte v období Rakúsko-Uhorskej monarchie a udržal si ju až do obsadenia závodu Červenou armádou. Počas dvadsiatich siedmich rokov, kým bol riaditeľom závodu, prežil rozpad monarchie a ďalších dvoch štátov (Československej republiky a Maďarského kráľovstva), no ako riaditeľ filákovského závodu si vytvoril vzťahy s ich najvyššími predstaviteľmi. Keď závod preberal – práve v likvidácii – pracovalo v ňom 400 ľudí. V roku 1944 – po tom, čo ako jediný na južnom Slovensku prežil veľkú svetovú hospodársku krízu – závod odovzdával ako skutočného priemyselného giganta, ktorý zamestnával 4.400 ľudí. Hoci sú jeho ekonomické úspechy nesporné, postoje súčasníkov k jeho osobe v súvislosti so zmenami impérií a kurzov sú rozporuplné, jeho činnosť bola kritizovaná na základe ideológií rôznych politických síl. Hulita – ktorý pochádzal z regiónu Bánság a mal arménske korene, ktorý vyznával občianske hodnoty a so svojimi zamestnancami sa rozprával po nemecky a po maďarsky – bol tŕňom v päte ľavice aj pravice. Často krátko mu vyčítali, že bol prílišný čechofil, ako aj to, že ako občan Československej republiky sa za 20 rokov (1918-1938) nenaučil po slovensky a to, ani len pozdraviť sa. Na jednej strane ho chválili za jeho moderný americký prístup vo výrobe, no na druhej strane ho označili za kapitalistického vykorisťovateľa. Je typické, že v spomienkovej brožúre, vydané k 75. výročiu založenia závodu bol dokonca označený ako úhlavný nepriateľ robotníckej triedy. Poľutovaniahodné je aj to, že na Viliama Hulitu si nespomenuli ani tvorcovia dvojazyčnej monografie o meste, v ktorej bola kapitola samostatne vyhradená predstaveniu významných osobností nášho mesta. Ďalej budeme hľadať odpoveď na otázku, akú úlohu zohral Viliam Hulita v urbanizácii a industrializácii Filákova a jeho spoločenského života, a to najmä v období medzi dvoma svetovými vojnami.

Pokračovanie na strane 4.

**„Život je úžasný v každom veku,
je ako pieseň stále živá,
a je to pieseň o človeku,
ktorá sa v ľudských rokoch skrýva...“**

**Milí naši seniori, jubilanťky i jubilanťi
a všetci Filákovčania zrelého veku!**

**Z príležitosti Mesiaca úcty k starším nám dovoľte popriať Vám
mnoho zdravia, elánu a chuti. Nech jeseň Vášho života je krásna,
pokojná a slnečná. Nech je popretkávaná pevným zdravím, silami
žiť plnohodnotný život, radosťou a potešením z Vašich najbližších.**

**Mgr. Attila Agócs, PhD., primátor mesta
a redakcia Filákovských zvestí**

Väčšia rekonštrukcia – z nezmeneného rozpočtu

Rekonštrukčné práce na budove Mestského úradu vo Filakove pokračujú aj v týchto dňoch. Po prvej fáze, v rámci ktorej sa vytvorilo klient-

ske centrum, sa samospráva pustila do renovácie dvoch sociálnych zariadení. Miestnosti sú prístupné verejnosti a sú napojené na činnosť vo veľkej zasadačke, kde sa konajú zasadnutia mestského zastupiteľstva či konferencie.

„Sociálne zariadenie na prízemí bolo v nevyhovujúcom stave. Steny boli zvlhnuté a vlhkosť prechádzala až do elektrických rozvodov. Toalety neboli dostatočne oddelené a chýbali aj priestory pre hendikepovaných. V miestnosti na poschodí zase netiekla teplá voda,“ priblížil primátor Filakova Attila Agócs.

Mesto na základe projektovej dokumentácie počítalo s investíciou 39-tisíc eur. Verejnú súťaž vyhrala firma, ktorá ponúkla zrealizovanie projektu za vyše 35-tisíc. Z toho 13 500 eur bola do-

tácia z ministerstva financií a ostatok z mestského rozpočtu.

„V dodávateľskej zmluve bola podmienka, podľa ktorej malo mesto právo požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 200 eur za každý deň omeškania začiatku prác. Firma kvôli problémom so subdodávateľom nakoniec meškala 32 dní, čím sa do mestskej kasy vrátilo 6 400 eur,“ ozrejmil Agócs.

Samospráva tieto peniaze investovala do obnovy foyer na prízemí, schodiska k sobášnej sieni, nových sadrokartónových stropov a novej stierky. Celkovo za tieto práce zaplatí 7 500 eur. V rámci druhej fázy sa tak na mestskom úrade obnoví väčšia časť a rozpočet sa pritom neprekročí. Práce na druhej fáze odštartovali začiatkom júna a pomaly sa aj končia. Podľa primátora bude obnova radnice pokračovať aj v budúcnosti.

„Na prízemí sa nachádzajú kancelárske priestory, ktoré sú v mimoriadne zlom stave. Steny sú vlhké a sociálne zariadenie je nevyhovujúce. V nasledujúcich rokoch by sme chceli nájsť peniaze aj na obnovu tejto časti. Treba podotknúť, že nechceme sedieť v paláci, preto sme sa najskôr nepustili do obnovy kancelárií vedenia mesta. Cieľom rekonštrukcie má byť ochrana zdravia úradníkov, klientov a návštevníkov úradu a reprezentatívne priestory,“ zakončil primátor.

Jozef Mikuš, tlačový referent Mesta Filakovo

Na budovu MsKS čaká čiastočná rekonštrukcia

Samospráva Filakova chce zrekonštruovať budovu miestneho kultúrneho domu. Je najväčším v okolí, napriek tomu chátra. Na jeho čiastočnú rekonštrukciu vyhradili balík peňazí v akčnom pláne okresu.

Mesto odkúpilo budovu v roku 2011 od Združenej základnej organizácie odborového zväzu KOVO za 160-tisíc eur. Mesto s predávajúcim dohodlo šesťročný splátkový kalendár. „Znamená to, že kúpna suma sa priebežne bude splácať až do marca 2017,“ priblížil primátor Attila Agócs. V tom čase presťahovali aj mestské kultúrne stredisko z reduty Vigadó do súčasnej budovy. Okrem kultúrneho strediska sa stala aj sídlom terénnej sociálnej práce, komunitného centra a niektoré priestory sú využívané na komerčné účely či prenajímané miestnym kapelám.

„V súčasnosti budova nemá vyhovujúci stav najmä z hľadiska bezpečnosti. Zároveň je veľmi energeticky nehospodárna – sú tam staré okná a nie je izolovaná. Nebezpečný je aj stav javiskovej techniky v hlavnej sále.“ Nakoľko je budova najväčším kultúrnym domom v okrese, jeho rekonštrukcia bude finančne náročná. „Z mestského rozpočtu sme na tento rok vyčlenili približne 25-tisíc eur na vypracovanie projek-

tivej dokumentácie na kompletnú rekonštrukciu budovy. Odhadujeme, že komplexná rekonštrukcia bude stáť približne 1,5 milióna eur, podľa niektorých kolegov možno aj o milión viac.“

V otázke čerpania grantov ďalšom projektovom období sa podľa neho samospráva opäť stretne s obvyklým problémom. „Nezapadáme ani do výziev týkajúcich sa programu rozvoja vidieka a zároveň nesplňame podmienky byť takzvaným rozvojovým pólom, aby sme sa mohli zapájať do väčších výziev. Pre dediny sme príliš veľkí, pre mestá zas príliš malí.“

Časť opráv chcú preto financovať prostredníctvom akčného plánu na rozvoj Lučeneckého okresu. Na tento účel je v ňom alokovaných 150-tisíc eur. „V tomto roku by sme z nich mali čerpať prvých 50-tisíc eur; v roku 2017 ďalších 30-tisíc a v roku 2018 posledných 70-tisíc eur.“ Na začiatok budú investovať do výmeny okien. Potrebne bude aj zmodernizovať vybavenie kuchyne. „Konajú sa tam mnohé svadby a spoločenské udalosti. V minulosti sa varilo pri týchto príležitostiach priamo v kuchyni, dnes sa tam môže maximálne zohriať privezené jedlo,“ zakončil primátor.

Jozef Mikuš, tlačový referent Mesta Filakovo

Zmena v separovanom zbere papiera, plastov, skla, kovov a viacvrstvových kombinovaných materiálov na báze lepenky ďalej len „VKM“ alebo „nápojové kartóny“) vo Filakove

Od 1. januára tohto roku vstúpil do účinnosti nový zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, a preto naše mesto vypracovalo svoje „Všeobecne záväzné nariadenie č. 9/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na území mesta Filakovo“. Na Slovensku by sa mal objem triedeného odpadu do roku 2020 zvýšiť zo súčasných 6 % na 50 %.

Naším cieľom je, v súlade s novým zákonom, motivovať občanov k triedeniu odpadov a tým pádom znížiť ich skládkovanie. Vo Filakove je zavedený triedený zber nasledovných komodít, ktoré sú navzájom farebne rozlíšené: **papiera, plastov, skla a kovov** spolu s **nápojovými kartónmi**. Kovy a **viacvrstvové kombinované materiály** (ďalej len „VKM“) sú zbierané spolu, v červenom kontajneri, nakoľko zákon povoľuje, aby sa viaceré komodity triedili do spoločného kontajnera. Papier, plasty a sklo sú známejšie komodity, ale v znalosti pri triedení odpadov majú občania rezervy pri kovocho a VKM. V nasledujúcom čísle Filakovských zvestí Vám prinášame viac informácií o triedení odpadov podľa jednotlivých komodít – čo patrí a čo nepatrí do modrého, zeleného, žltého či červeného kontajnera.

Ing. Gréta Kuzmová, referentka životného prostredia MsÚ

V tomto roku sa obnoví Koháryho námestie, v budúcom sa vybuduje chodník na Mlynskej ulici

Plánované vybudovanie približne 500-metrového chodníka na Mlynskej ulici vo Filakove musí počkať. Dôvodom sú personálne zmeny na príslušnom odbore Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK), ktoré združujú schvaľovací proces.

Na Mlynskej ulici chýba chodník už dlhé roky a ľudia musia chodiť po okraji frekventovanej cesty. Filakovská samospráva preto začala tento problém riešiť vo februári tohto roka.

„Chceli sme, aby sa s vybudovaním chodníka začalo už v lete. Celý proces však oddiaľujú priebežne personálne zmeny na príslušnom odbore BBSK. Ľudia, s ktorými sme o projekte rokovali, tam už nepracujú,“ povedal primátor Attila Agócs.

Približne 700 metrov štvorcových pod plánovaným chodníkom patrí BBSK. Mesto Filakovo ich potrebuje získať zriadením vecného bremena alebo odkúpením. Kraj navrhol výmenu za pozemky v okolí gymnázia v zmysle znaleckého posudku. Za územie potrebné na vybudovanie chodníka by tak BBSK dostal pozemok v okolí gymnázia v rovnakej hodnote.

„Najbližšie zasadnutie krajských poslancov sa uskutoční začiatkom októbra. V prípade odsúhlasenia výmeny pozemkov by sme mohli pokračovať v schvaľovacom procese. Optimálny scenár je, že do konca roka by sme mohli mať povolenie na výstavbu.“

Mesto Filakovo na vybudovanie chodníka na Mlynskej ulici vyčlenilo okolo 39-tisíc eur. S realizáciou projektu sa však kvôli spomenutým okolnostiam počíta až na budúci rok. Približne 35-tisíc eur z tejto sumy sa preto použije na vydláždenie Koháryho námestia pred kostolom Nanebovzatia Panny Márie čadičovými kockami. Kostol sa nachádza v centre mesta a patrí medzi národné kultúrne pamiatky.

„Jeho okolie je neestetické. Časť námestia je vydláždená veľkými kockami a križom prechádza asfaltový chodník, ktorý je v inej úrovni. Ďalšia časť námestia je len vysypaná štrkom a v nepriaznivom počasi sa tam tvoria mláky a blato. Treba podotknúť, že do zelenej plochy sa bude zasahovať minimálne. Kriky ani trávnaté územie pred kostolom nezmiznú,“ ozrejmil Agócs.

Samospráva v nasledujúcich dňoch vyhlási prieskum trhu. Pracovníci Verejnospresných služieb mesta Filakovo v priebehu nasledujúcich týždňov súčasný povrch rozoberú a upravujú. Realizátor projektu by s dláždením mohol začať už začiatkom októbra.

„Pôvodne sme chceli, aby námestie vydláždili pracovníci našich verejnospresných služieb. Ide však o väčšiu plochu, na ktorej sa musia zachovať určité podmienky a preto projekt zveríme do rúk odborníkov,“ zakončil primátor.

Jozef Mikuš, tlačový referent Mesta Filakovo

Priestor pred filakovským kostolom

„Postupne sa nám podarili veľké veci..“

Rozhovor s páterom Stanislavom, bývalým gvardianom františkánskeho kláštora

Milí čitatelia, každý rok Vám v našich novinách prinášame rozhovory s našimi občanmi, ktorým boli počas osláv Dní mesta a Palóckych dní udelené jednotlivé mestské ocenenia. V tomto roku bol Cenou mesta ocenený páter Stanislav, občianskym menom Mgr. Marek Sabatula, ktorý v súčasnej dobe pôsobí už v Bratislave.

Na cenu bol nominovaný za svoju aktívnu činnosť pri systematickej obnove, rekonštrukcii a zveľaďovaní Rímsko-katolíckeho kostola a Františkánskeho kláštora vo Filakove, počas svojho takmer 10-ročného pôsobenia v našom meste.

Strávili ste vo Filakove takmer desaťročie, prišli ste sem vtedy ešte pomerne mladý, trochu do iného prostredia a inej mentality ľudí. Ako si spomínate na svoje začiatky a svojich prvých spolupracovníkov-spolubratov?

Do Filakova som prichádzal ako sa hovorí s malou dušičkou. S veľkým rešpektom a trochu aj so strachom. Filakovo je jediná farnosť, ktorú má naša rehoľa a tiež som bol ustanovený za gvardiana (predstaveného kláštora). Starosť o fungovanie kostola a kláštora, starostlivosť predovšetkým duchovná o veriacich. Veľmi mi pomohol Br. Konrád, ktorý bol predom mnou farár a gvardian. Ešte celý rok mi pomáhal pri mojich začiatkoch. S Br. Máriom sme sa pustili do upratovania a drobných opráv v kláštore. Opravy izieb, chodieb, soc. zariadení a tak ďalej. Ja mám rád fyzickú prácu, takže som sa v plnej miere mohol realizovať. Postupne som sa spoznával s

ľuďmi. A tak som si ani neviem ako zvykol na prostredie a mentalitu ľudí.

Ako sa Vám páči mesto, či prostredie kde ste tak dlho pôsobili - teda náš filakovský kostol a kláštor, čo Vás na tom najviac udivilo, alebo zaujalo?

Po skúsenostiach z rušných miest ako Bratislava a Nové Zámky, kde som predtým bol, Filakovo pôsobilo na mňa ako balzam. Tichučké mestečko s krásnou prírodou okolo. Všetku na dosah ruky. Aj ľudia sú tu veľmi pohostinní a priateľskí. Čo je také pekné a čo som to nevidel v takej miere inde je to, že každý, kto prechádzal popri kostole sa prežehnal. To znamená, že je tu veľa katolíkov, aj keď nepraktizujú až tak svoju vieru. Chceme povzbudiť všetkých, prídte sa pomodliť do kostola, prídte na svätú omšu, prídte si vyprosovať od Boha požehnanie.

Za Vášho pôsobenia sa začalo s rozsiahlejšími a postupnými rekonštrukciami jednotlivých častí, či už v kostole, alebo v kláštore. Kto alebo čo boli impulzom k týmto prácam a ako ste sa na nich podieľali Vy osobne?

Ja som technický typ človeka, ktorý má rád poriadok. Mám estetické čítanie. Všimam si veci okolo seba a keď sa mi niečo nepáči, alebo je to staré, či zničené, tak sa to snažím opraviť. Tak som sa s pomocou bratov a aj Filakovčanov postupne pustil najprv do menších opráv, a keď nám financie dovolili, tak aj do veľkých opráv. A tak postupne sa nám podarili veľké veci.

Boli ste, síce už po Vašom preložení, ale tak to bohužiaľ vyšlo, ocenený Cenou mesta Filakovo a filakovskí veriaci boli šťastní, že ste si ho vedeli prísť preziať osobne. Aké ste mali z tohto ocenenia pocity a čo pre Vás Filakovo znamená.

Z ocenenia som bol milo prekvapený. Ďakujem vedeniu mesta a Filakovčanom za toto krásne ocenenie. Ale ono nepatrí iba mne, ale aj všetkým bratom a kňazom františkánom, ktorí tu pôsobili a ktorí priložili ruky k dielu. A tiež toto ocenenie patrí aj veriacim Filakovčanom a veriacim z okolitých dedín, ktorí hlavne finančne podporovali veľké opravy kostola a kláštora. Jedno viem, že Filakovo si zaslúži, aby sa krása dominanty mesta – teda kostola a kláštora vyrovnala iným mestám v Európe. Som šťastný, že som mohol byť vo Filakove skoro jedno desaťročie a že som sa aspoň v malej miere pričínil o zveľaďovanie kláštora a kostola.

Iveta Ciferová

Blanka Vassová – Cena primátora mesta

Čo pre Vás znamená Filakovo a aký máte pocit z ocenenia?

Od narodenia som bola vedená od svojich rodičov k úcte svojho rodiska. Rodičom som vďačná, lebo ma vychovávali k skromnosti, úcte a patriotizmu. Ako malé dieťa som vďaka im a mojim učiteľom spoznala pocit podpory kultúrneho života v meste a som spoznala svet zodpovednosti a vytrvalosti. Môj úspech je práve úspechom vytrvalosti. Na Univerzite KF v Nitre som už bola naštiepená k športu. Mojm cieľom bolo, byť medzi najlepšími. Toto ma hnalo vpred a preto sa mi podarilo aj výborne ukončiť štúdium medzi športovcami. Ale vždy som túžila niečo viac. Až po založení rodiny som sa dostala do rúk odborníka pre fitness Árpada Meštera z Košíc. On na prvý pohľad povedal: "Genetika výborná! Škoda by bola nezúčastniť sa súťaží". Takto sa mi podarilo vypracovať sa nielen na celoslovenskú súťaž, kde som sa stala absolútnou víťazkou súťaže, ale na európskej súťaži som dosiahla druhé a na svetovej súťaži tretie miesto. Som nesmierne šťastná, že vedenie mesta, pán primátor Mgr.

Attila Agócs PhD. mi z príležitosti 770. výročia prvej písomnej zmienky o meste Filakovo udelili pochvalu a ocenenie za moju vytrvalú prácu v odbore fitnessu. Bola by som šťastná, keby sa mojimi úspechmi inšpirovalo čo najviac mladých ľudí a tento šport by sa vo Filakove rozšíril.

Iveta Ciferová

Foto: Marian Mesiariik

Vedeli ste, že budova MsKS už má 50 rokov?

Radi by sme Vás požiadali o pomoc. Ak sa u niekoho z Vás doma nájdú staré fotky „klubu“, či už z vonku alebo vnútra, z čias, keď ho stavali, alebo z rôznych kultúrnych a spoločenských podujatí ktoré sa tu konali, prípadne pohľadnice na ktorých je zachytený, boli by sme radi keby ste nám ich zapožičali. Prosíme Vás, fotky a pohľadnice prineste do kancelárie MsKS počas októbra 2016.

Deti, mládež, rodičia !!!

Detský folklórny súbor Jánošík pozýva deti od 3-15 rokov do svojich radov. Uvítame, ak sa prihlásia aj chlapci uvedeného vekového rozpätia.

Ak máte radi pohyb a ľudové piesne, pridajte sa k nám!

Tréningy máme každú stredu od 16:00 v DMS vo Filakove, Kvetná 3.

Kontakt: 0917 527 679

– vedúca DFS Jánošík.

VÝCHODOSLOVENSKÉ MÚZEUM V KOŠICIACH

HRADNÉ MÚZEUM VO FILAKOVE
VÝCHODOSLOVENSKÉ MÚZEUM V KOŠICIACH

ŠUSTER, DRŽ SA SVOJHO KOPYTA!
Výstava histórie obuvníckeho a čizmárskeho remesla v Košiciach.

14. október – 9. december
vernisáž: 14. október, 17:00

Mestské vlastivedné múzeum vo Filakove

VÝCHODOSLOVENSKÉ MÚZEUM V KOŠICIACH

Viliam Hulita bol významnou osobnosťou nášho mesta

Pokračovanie článku z titulnej strany.

FABRIKA

Medzi rokmi 1917 a 1944 bol riaditeľom fiľakovskej smaltovne do dnešnej doby rešpektovaný Viliam Hulita. Do Fiľakova prišiel z regiónu Bánság (Bánát) a mal arménsky pôvod. Do závodu nastúpil 18. februára 1915 na pozíciu vedúceho zinkovne, kde sa v tej dobe vyrábali vojenské misky. Po roku sa z neho stal hlavný inžinier závodu. Spomedzi majstrov a najlepších zamestnancov si vybral nové vedenie závodu, ktoré on sám vyškoloil. Riaditeľ očakával od všetkých svojich zamestnancov poctivú prácu a vyžadoval individuálnu zodpovednosť. Po tom ako bola vyhlásená Maďarská republika rád, musel Hulita so svojou rodinou utiecť. Po návrate vstupoval do závodu s týmito slovami: „*Pomsta je síce sladká, ale nechajme ju na Boha*“. Do roku 1920 sa počet zamestnancov smaltovne zvýšil na 1200. Na ľavom brehu Beliny sa začala stavať „kolónia“ (sídliisko pre zamestnancov), závod kúpil reštauráciu Brüll (reštauráciu Dokupel), opäť prenajal Vigado, založil tzv. konzum (závodný obchod), prenajal pivnicu.

V roku 1927 kúpila závod pražská Obchodná a priemyselná banka a pripojila ho ku koncernu Sfinx. Tento koncern mal v Československu 6 závodov. „*Hulitov zmysel pre obchod potvrdilo okrem oživenia výroby kachlí aj to, že jeho cieľom bola nie len výroba smaltovaného riadu, ale posilnením výrobu tovarov pre domácnosti, železných sudov, poľnohospodárskych strojov a výrobkov pre armádu sa snažil udržať aj počet zamestnancov závodu.*“ Fiľakovský závod už roku 1930 dosiahol sám rovnakú produkciu ako ostatné závody koncernu Sfinx dokopy. Neskôr skúpil stroje z už nefungujúcich závodov (strojný závod v Lučenci, vozová továreň v Hlohovci) a vo Fiľakove znovu oživil ich výrobu. Roku 1932 spustil drevársky závod, ktorý sa vyvinul z továrne na výrobu debničiek. Hulitov úspech ocenili roku 1934, vtedy bol zvolený za predsedu Národnej asociácie výrobcov. Roku 1935 oslávil jubileum – 20 rokov od príchodu do Fiľakova. Jeden z autorov Maďarských správ si jeho jubileum uctil nasledovnými slovami: „*Vitalita, flexibilita, rýchla adaptabilita k zmenám podmienkam, moderný skoro až americký výrobný systém – toto všetko umožnilo fiľakovskej smaltovni aby si udržala, či dokonca posilnila svoju pozíciu v hospodárstve republiky*“. Počas druhej svetovej vojny, bola priemyselná výroba tovaru pre civilné obyvateľstvo vo Fiľakovskej smaltovni zatlačená do úzadia, dominovať začala výroba pre vojenský priemysel. Hulita v tomto období zamestnával 4400 osôb.

SPOLOČENSKÝ ŽIVOT

Viliam Hulita sa po roku 1920 stal jednou z mienkotvorných osobností fiľakovského spoločenského života. Osobne podporoval vznik Fiľakovského telocvičného klubu (FTC) v januári 1920. Neskôr sa stal jeho čestným predsedom. Roku 1927 ho zvolili za predsedu miestnej organizácie YMCA. Podporoval tunajšiu dychovku, ktorej roku 1928 nechal priniesť z Brna moderné

Fotografia z archívu rodiny

hudobné nástroje. Roku 1929 sa jeho meno objavuje aj v zozname predsedov hasičského zboru, roku 1933 nechal v blízkosti smaltovne postaviť hasičom cvičnú vežu za 8000 korún. Roku 1936 bol pod jeho patronátom založený: Ady Ifjusági Kör (Mládežnícky klub Ady). V druhej polovici tridsiatych rokov bolo fiľakovské FTC nepochybne najlepším futbalovým klubom južného Slovenska. Medzi rokmi 1935 a 1938 sa FTC dostalo každý rok do finále o titul majstra, tento titul sa mu dokonca roku 1937 podarilo získať.

POLITIKA

Po víťazstve v Astrovej revolúcii roku 1918 – keď už Hulita zastával post riaditeľa smaltovne viac ako rok a pol, bol zvolený za predsedu Fiľakovského výboru Maďarskej národnej rady.

Tento významný post zastával až do vyhlásenia Maďarskej republiky rád. Roku 1931, bolo obyvateľstva Fiľakova viditeľne znechutené komunistickou vládou a tak sa jeho orientácia začala uberať občianskym smerom. V komunálnych voľbách bol za miestneho starostu zvolený zástupca agrárnej strany Viliam Hulita. Okresný predseda Čičmanec vo svojom vtedajšom prihovore skonštatoval: „*podarilo na nám nájsť cestu zblíženia medzi našou menšinou a Maďarmi*“. Hulita na jeho slová reagoval konštatovaním, že myšlienka bližšej spolupráce v ňom skrsla roku 1930 keď na svojej návšteve vo Fiľakove prezident Československej republiky Tomáš Garrigue Masaryk prehovoril k obyvateľom Fiľakova po maďarsky. Politickým presvedčením Hulity bolo: „*Nezapredáme naše maďarské korene, no chceme byť lojálnymi občianmi Československej republiky... V tomto spoločenstve, nás spája vedomie slobody, bez ohľadu na národnostnú príslušnosť, môžeme žiť vedľa seba v úcte a láske... V modlitbe žiadame dobrotivého Boha, aby nám bolo aj v budúcnosti umožnené žiť tu spoločne v porozumení, láske a úcte.*“

23. novembra 1944 chytilo a odvieďlo Hulitu nemecké Gestapo, do Fiľakova prišiel spať až 17. decembra. Vrátil sa s heslom: „*Rozobratie továrne musíme sabotovať!*“ Spôhlivý zamestnanec smaltovne stroje rozobrali a ukryli. Niektoré však bývalého riaditeľa zradil a udal. Takže ho Gestapo opätovne odvieďlo, vo Fiľakove sa opäť objavil až koncom apríla 1945. Nové vedenie závodu, ktoré bolo vymenované Červenou armádou po jeho obsadení koncom decembra 1944, ho do smaltovne už nepustilo. Po tejto skúsenosti, opustil Hulita aj so svojou rodinou Fiľakovo a usadil sa v Budapešti. Určitú dobu poskytoval svoje služby ministerstvu hospodárstva v záležitostiach Fiľakovských priemyselných závodov, potom ho dali do penzie. Zomrel v júni 1951.

„*Nemal ani samostatnú kanceláriu. Jeho stôl bol v rohu spoločne zdieľanej kancelárie, kde vykonávali všetky úradné práce. Jeho dvere, boli pre každého otvorené. Ktokoľvek k nemu mohol kedykoľvek vstúpiť. Vypočul si sťažnosti každého a v prípade potreby bol vždy ochotný pomôcť. Eudia sa na neho mohli obrátiť aj s tým najintímnejším problémom... vytváral mier medzi manželmi. Dokonca každému zamestnancovi, ktorý uzavrel manželstvo dal do daru 5-30 kg smaltovaného riadu.*“

Mgr. Attila Agócs, PhD.

Týždeň dobrovoľníctva 2016

Nezábudka, n.o., sa každý rok zapája do podujatia Týždeň dobrovoľníctva. Dňa 21.09.2016 od 9.00 do 16.00 hod. sa do dobrovoľníckych aktivít zapojili študenti z Gymnázia vo Fiľakove, zamestnanci Komunitného centra, seniori z Mestskej organizácie Jednoty dôchodcov, členovia sociálnej komisie pri MsZ vo Fiľakove, nezamestnaní zapojení do aktívnej činnosti formou dobrovoľníckej služby a zamestnanci n.o. po pracovnej dobe. Postupne sa v zariadení vystriedalo 66 dobrovoľníkov, ktorí spolu odpracovali 101 hodín. Dobrovoľníci prijímali seniorom voľný čas rozhovormi, v rámci krúžku šikovných rúk pomohli vyzdobiť nástenky s jesennou tematikou, v kuchyni pomohli s čistením zemiakov a zeleniny. Chlapci z gymnázia a členovia sociálnej komisie pohrabali napadané listie a uložili drevo z popadaných konárov. Všetkým dobrovoľníkom, ktorí nám pomohli a spestrili deň seniorom ďakujeme.

Vedenie Nezábudka, n.o.

Foto: Mgr. Ivana Kúrunciová

Čaro vinobrania

Kultúra

Vážení priatelia a milovníci vína!

1. ročník Otvorených pivníc vo Fiľakove, máme úspešne za sebou. Tí, ktorí prišli nepriateľovi, lebo okrem iného zistili, že vznikol nový, príjemný priestor na stretnutia s priateľmi a hlavne možnosť ochutnať víno fiľakovských vinárov a tiež spoznať niektoré zaujímavé pivnice a ich históriu. Bola tu výborná atmosféra, ochutnávalo sa víno a tí skôr narodení nostalgicky spomínali na časy minulé, mladí boli prekvapení, aké zaujímavé môžu byť vinné pivnice a náladu dotvárali aj vynikajúci hudobníci.

Cieľom nášho OZ Pivničný rad je aj oživenie vinárskej tradície na pivničnom rade. Verte, že tú najlepšiu chuť má poctivo vyrobené víno priamo z pivnice. Vinárov, ktorí dorábajú vlastné víno je dnes na pivničnom rade málo, ale môžete tu ochutnať rôzne druhy vín a niektoré vína z fiľakovských pivníc sa v súčasnosti už prezentovali aj na súťažiach. Každé dobré víno má mať svoj príbeh, a to aj tu, v našich fiľakovských pivniciach. Hoci proces výroby vína zostáva tradičný, držíme krok s dobou. Vo viacerých pivniciach je vinárom nápomocná nová technika ako napr. odstopkovače, nové lišy, či filtre na víno. Všetko o výrobe vína by sme chceli verejnosti priblížiť na podujatí ČARO VINOBRANIA, ktoré OZ Pivničný rad organizuje 15. októbra 2016 od 13:00 hodiny na pivničnom rade na Šaľovskej ceste. Záujemcov pozývame pozrieť si spracovanie hrozna starou aj modernou metódou, môžete si odskúšať ako sa vyrába prvé spoločné víno OZ Pivničný rad, ochutnať mušt aj burčiak a pripravíme pre Vás aj rôzne zábavné aj poučné súťaže. Podrobnejšie informácie sa dozviete na našej facebookovej stránke.

Foto: András Micsuda

OZ Pivničný rad

1. ročník Zrazu veteránov vo Fiľakove

Posledná prázdninová nedeľa sa vďaka Mestskému kultúrnemu stredisku vo Fiľakove, pánovi Tiborovi Bodzásimu, Mgr. Oľge Kocúrovej, Michalovi Muránskemu a ich kurtánskemu tímu, Veterán Klubu Lučenec a pánom Matejovi Fehéroví a Erichovi Mészárosovi niesla v znamení Veteránov. Na námestí slobody sa už v skorých doobedňajších hodinách začali schádzať autá a motorky, ktoré sa už dnes len tak na cestách nevidia. Hoci bola väčšina veteránov skôr z blízkeho okolia – našli sa aj také, ktoré ku nám zavítali z Banskej Bystrice a dokonca aj z Balážskych Dármôt (HU). Dokopy sa na námestí stretlo 62 veteránov, z toho 42 automobilov a 20 motocyklov.

Okrem zaujímavých tátošov bol pre divákov pripravený aj pestrofarebný sprievodný program. Na pódium sa nám predstavili mažoretky „Hot Steps“ zo základnej školy na Farskej lúke vo Fiľakove, tanečná skupina Dance Attack z Lučenca a banskobystričské Divadlo na Vysokej Nohe. Pre najmenších bol pripravený stan kde si mohli kresliť a súťažiť: skladali veterány a parkovali autá do garáže. Pre súťaže chtivých dospelákov boli pripravené súťaže zručnosti. Najväčší úspech však zožali dobrovoľní hasiči a ich penová party pre deti.

Súťaže však boli vyhlásené aj medzi veteránmi, hľadali sme tých najstarších a najkrajších. Najstarším veteránom sa stal v kategórii automobil: AERO 30 z Rimavskej Soboty, rok výroby 1936, majiteľom vozidla je Eliáš Ladislav a v kategórii motocykel: ČZ 98 z Lučenca, rok

výroby 1938, majiteľom motorky je Ivan Václavík. V kategórii najkrajší veterán sa vyhlásovali prvé tri miesta – samozrejme na základe diváckeho hlasovania v kategórii automobil sa na 3. mieste umiestnil: Miroslav Nagy z Lučenca so svojou: Škoda 1100 MBX, rok výroby 1969, na 2. mieste Peter Vaculčíak z Lučenca s Mazdou RX7, rok výroby 1979 a víťazom sa aj v tejto kategórii stal Eliáš Ladislav z Rimavskej Soboty so svojím AERO 30, rok výroby 1936. V kategórii motocykel sa na 3. mieste umiestnil Erich Mészáros z Fiľakova s PIAGGIO PX125 rok výroby 1990, 2. miesto patrí Ivanovi Václavíkovi z Lučenca a jeho ČZ 98, rok výroby 1938 a na 1. mieste sa umiestnil Patrik Krnáč z Lučenca s JAVA Californian, rok výroby 1969. Rovnako ako prázdniny odznel teda aj 1. ročník Fiľakovského zrazu veteránov a organizátori sa po pozitívnych ohlasoch verejnosti rozhodli, že v organizovaní zrazov budú pokračovať. Takže už dnes sa všetci môžeme tešiť na ten budúcoročný.

Mgr. Anikó Halgašová, MsKS vo Fiľakove

Foto: Viktor Estefán

Pohybové aktivity v MsKS

Od októbra sa v MsKS opäť rozbehli tanečné aktivity rôzneho druhu pre malých aj veľkých. Tento rok sme pre záujemcov pripravili 5 tanečných kurzov a krúžkov. Pondelky budú patriť pohybu chtivým slečnám a dámam – pod dozorom trénera bude prebiehať od 17:00 Latino Fitness. Utorok bude vyhradený baletu: od 14:00 do 15:30 sa budú pod vedením lektorky z tanečnej školy Mona Deja-vu konať hodiny pre deti od 5 do 10 rokov a od 15:30 do 17:00 budú mať hodiny staršie slečny (11 až 18). Štvrtok bude patriť spoločenskému tancu pod vedením lektorov z tanečnej školy Dance Attack v Lučenci. Pre deti od 5 rokov sa bude od 16:30 do 17:30 konať krúžok tanečného športu a od 18:00 do 19:00 kurz spoločenských tancov pre dospelých. Do niektorých kurzov je ešte možné dodatočne sa prihlásiť. Ak Vás táto možnosť zaujala, bližšie informácie Vám ochotne poskytneme v MsKS, na telefónnom čísle 0915 812 503, 0950 689 610, 0915 715 094 alebo mailovej adrese: msksk@filakovo.sk.

Mgr. Anikó Halgašová, MsKS vo Fiľakove

IV. Jesenný medzinárodný divadelný festival

Aj tento rok, ako sa už stalo dobrým zvykom, si Mestské kultúrne stredisko vo Fiľakove pripravilo pre milovníkov divadla už IV. ročník Jesenného medzinárodného divadelného festivalu. Tento rok je pre divákov, v období od septembra do novembra, pripravených deväť večerných divadelných predstavení rôzneho žánru. Počas septembra sa nám už predstavili Divadlo na vysokej nohe z Banskej Bystrice, v podaní ktorého sme si mohli pozrieť predstavenie: Vraždy na Elsinore. Varsavské alternatívne divadlo Walny-Teatr si pre divákov pripravilo svojské spracovanie Shakespearovskej drámy Hamlet a v podaní fiľakovského divadla Zsákszínház sme si mohli pozrieť komorné predstavenie Dievča v pulvári. Usporiadatelia IV. Jesenného medzinárodného divadelného festivalu však ani tento rok nezaбудli na mladšie ročníky. Pre deti a mládež bude usporiadaných osem divadelných predstavení. Počas septembra bolo pre miestnu mládež pripravených dokonca až päť predstavení. Alternatívne predstavenie Varsavského divadla Walny-Teatr: Hamlet a štyri rozprávky. Dve v podaní prešovského Divadla bez opony: Žabia princezná a O hlúpej žene v slovenskom jazyku a ďalšie dve v podaní Divadelného centra Martin v anglickom jazyku a to: Puss in boots (Kocúr v čižmách) a Peter Black 3 (Čierny Peter). Doobedňajšie predstavenia budú v októbri zamerané predovšetkým na študentov maďarských škôl v podaní divadla Csavar Színház z Chotína.

V priebehu októbra sa na javisku predstaví fiľakovské divadlo Apropó s hrou Rebellis (4. októbra o 18:00) a lučenecké Divadlo Józsefa Kármána s komédiou: Hlava medúzy (19. októbra o 18:00).

Na november si usporiadatelia IV. Jesenného medzinárodného divadelného festivalu pre divákov pripravili ďalšie predstavenia v českom, poľskom a maďarskom jazyku.

MsKS okrem možnosti zakúpenia lístkov na konkrétne predstavenie ponúka aj možnosť zakúpiť si permanentku – na všetky večerné divadelné predstavenia. Plná cena permanentky je 12 €, pre dôchodcov a študentov je pripravená zľavnená permanentka v cene 9 €.

Mgr. Andrea Illés Kósik, riaditeľka MsKS

Významné kultúrne podujatia vo Fiľakove v mesiaci október 2016

do 11. okt. **Fotografická výstava „Reštaurovanie svätej kostola nanebovzatia P. Márie vo Fiľakove“**

Miesto: Mestské vlastivedné múzeum; Organizátor: Hradné múzeum

do 13. nov. **Výstava „Poézia Kameniny“**

Miesto: Bebekova veža; Hlavný organizátor: Hradné múzeum
Spoluorganizátor: Banické múzeum v Rožňave

do 13. nov. **Výstava III. Medvešský fotomaratóň**

Miesto: Bebekova veža; Hlavný organizátor: Z.p.o. N-N Geopark
Spoluorganizátor: Hradné múzeum vo Fiľakove

04. okt. **IV. Jesenný medzinárodný divadelný festival**

18:00 **„Rebellis“** – predstavenie mládežníckeho divadelného súboru Apropó – v maďarskom jazyku
Miesto: MsKS Fiľakovo; Organizátor: MsKS Fiľakovo

06. okt. **„Aradi vértanúk“ – spomienkový program**

16:00 Miesto: Námestie padlých hrdinov
Hlavný organizátori: OZ Koháry Fiľakovo, MO Csemadok Fiľakovo
Spoluorganizátor: Mestské kultúrne stredisko vo Fiľakove

od 14. okt. **Výstava „Šuster drží sa svojho kopyta!“**

17:00 Miesto: Mestské vlastivedné múzeum – galéria
do 9. dec. Hlavný organizátor: Hradné múzeum vo Fiľakove
Spoluorganizátor: Východoslovenské múzeum v Košiciach

15. okt. **„Variácie“ – vernisáž výstavy Zsuzsanny Juhász**

16:30 (maľovanie na hodváb) a Alíz Stancz (šperky)
Miesto: MsKS Fiľakovo; Organizátor: MsKS Fiľakovo

15. okt. **IX. Celoslovenský festival zhudobnených veršov**

17:00 Miesto: Mestské kultúrne stredisko vo Fiľakove
Hlavný organizátor: Novohradský OV Csemadoku Lučenec
Spoluorganizátori: NOS Lučenec, MO Csemadok

18. okt. **IV. Jesenný medzinárodný divadelný festival**

9:00 **„Buda halála“** – predstavenie divadla Csavar Színház z Chotína
pre 5.- 9 roč. žiakov ZŠ a pre študentov Gymnázia s VJM
Miesto: MsKS Fiľakovo; Organizátor: MsKS Fiľakovo

19. okt. **IV. Jesenný medzinárodný divadelný festival**

18:00 **„Hlava medúzy“** – predstavenie Divadla Józsefa Kármána z Lučenca – v maďarskom jazyku
Miesto: MsKS Fiľakovo; Organizátor: MsKS Fiľakovo

20. okt. **IV. Jesenný medzinárodný divadelný festival**

11:00 **„Azördögbe!!!“** – predstavenie divadla Csavar Színház z Chotína pre 1.- 4 roč. žiakov ZŠ s VJM
Miesto: MsKS Fiľakovo; Organizátor: MsKS Fiľakovo

21. okt. **„Stretnutie generácií“ – program k mesiacu úcty k starším**

14:00 Miesto: MsKS; Hlavní organizátori: Mesto Fiľakovo,
MsO Jednoty dôchodcov; Spoluorganizátor: MsKS Fiľakovo

22. okt. **Oslavy 20. výročia znovuoživenia činnosti FS Jánošík**

18:00 Miesto: MsKS; Hlavný organizátor: Folklorne združenie Jánošík pri DMS Fiľakovo; Spoluorganizátor: MsKS Fiľakovo

28. okt. **Prednáška cestovateľa Michala Chmeliara**

16:30 Téma: Peru (prednáška spojená s premietaním)
Miesto: Mestská knižnica; Organizátor: Hradné múzeum

1. FTC Fil'akovo futbalový tábor

V Dňoch 11-12.8.2016 sa uskutočnil 1.FTC Fil'akovo futbalový tábor, v ktorom deti mali možnosť stráviť dni plné futbalu a zábavy. Zúčastnilo sa ho 20 detí z rôznych vekových kategórií. Počas dňa sa trénovalo dvojfázovo: do obeda prvý tréning a po obede druhý. Prvý deň sa s nami počasie zahrávalo, trénovali sme na štadióne FTC, kde sme mali k dispozícii telocvičňu pre prípad ak by pršalo. Ranný tréning sa začal o 10:00 do 12:00, kde deti mali možnosť zdokonaľiť ovládanie lopty a cit pre loptu, taktiež obojnosť. Po chutnom obede, sme voľný čas medzi dvoma tréningami vyplnili premietaním videí, fotiek z uplynulej sezóny, analýzou a diskusiou. Pred druhou fázou tréningu sme program obohatili o zábavné súťaže, kde hráči súperili v skupinách ale aj medzi sebou. Druhá fáza tréningu bola zameraná na nácvik a zdokonaľovanie technických schopností tzv. kľučkovanie, ukončili sme ju futbalom na turnajový spôsob. Na záver dňa sme deti odmenili tričkami a spoločne zhrnuli prvý deň pri občerstvení. Druhý deň nám počasie prišlo, takže sme ranný tréning absolvovali v Čakanovciach na futbalovom ihrisku. Zamerali sme sa na prihrávanie a spracovanie lopty, prvý dotyk s loptou, presnosť a na kreativitu prihrávky. Tréning nám obohatil o svoje skúsenosti aj hráč z A mužstva. Po guláši v penzióne „Bázán vendégház“, sme si premietali video z tréningu z predošlého dňa, ktoré malo veľký úspech u detí. Program sme spestrili návštevou „Pacek lovastanya“, kde na deti čakala jazda na koni a lukostreľba. Druhá fáza tréningu sa začala s veľkým elánom, prevládali skupinové hry a tréning sme ukončili so zápasom. Po tréningu sa deti osviežili ovocím. Radosť nám spravili rodičia, ktorý sa pridali k večernej opekačke, čím sa atmosféra stala rodinnou. Strávili sme spolu krásne, užitočné chvíle, ktoré nás motivujú k tomu, aby sme boli ešte lepší. Na záver VEĽKÉ ďakujem ľuďom, ktorí nás podporovali pri realizácii tábora. FTC DO TOHO !!!

Mgr. Sebastián Gáspár – tréner FTC U11

Séria podujatí v Mestskej knižnici

V septembri odštartovala Mestská knižnica vo Fil'akove sériu podujatí s názvom „Od fantasy k toxikológii“, v rámci ktorej si čitatelia môžu počas nasledujúcich mesiacov vybrať z bohatej ponuky prednášok a besied rôznych žánrov. Sériu otvorila beseda s obľúbeným slovenským autorom fantastickéj literatúry, Jurajom Červenákom, o jeho novej knihe s názvom „Prízraky na Devíne“. Červenákové príbehy sa tešia veľkej priazni nie len v kruhu mladých čitateľov, ale aj u dospelých milovníkov kvalitnej fantastickéj literatúry. Koncom mesiaca predstavil novú básnickú zbierku mladého spisovateľa Róberta Labodu s názvom „Ďn csak néztem“ (Ja som sa len díval) editor knihy, Zoltán Szász. Zohraná dvojica sa v knižnici postarala o nezameniteľnú atmosféru a zaviedla čitateľov do zákutí súčasnej maďarskej literárnej tvorby. Počas nasledujúcich mesiacov čaká záujemcov v rámci série podujatí aj prednáška a premietanie o stratenom meste Inkov s cestovateľom Michalom Chmeliarom (október), uvedenie čerstvo vydaného románu Zoltána Szásziho, významného predstaviteľa súčasnej maďarskej literatúry na Slovensku, s názvom „Bábukák“ (Bábky) (november), ale čitatelia budú mať možnosť osobne stretnúť aj známeho slovenského spisovateľa Jozefa Banáša, ktorý rád odpovie (nie len) na otázky spojené s najnovšou časťou obľúbenej série kníh s názvom „Kód 7“ (november). Podujatia budú pokračovať aj v roku 2017. Záujemcovia o aktuálne problémy spoločnosti si môžu vypočuť prednášku sociologičky Zsuzsanny Lampl (január) a nežné pohlavie sa môže tešiť na besedu so spisovateľkou ženských románov, Petrou Nagyovou-Đzerengovou (február). Posledným hosťom v rámci projektu bude známy maďarský toxikológ Gábor Zacher (marec), na ktorého neobyčajné prednášky sa môžu tešiť nie len dospelí, ale aj študenti základných a stredných škôl. Nenechajte si ujsť stretnutie so zaujímavými hosťami Mestskej knižnice a vyberte si z bohatej ponuky! Podujatia v knižnici z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Mgr. Viktória Tittónová, PhD., riaditeľka HMF

regiotel
internet

REGIOMAX

ZBLÁZNILI SME SA!

Zvyšujeme rýchlosti len tak a zadarmo!

~~20~~
Mbit/s

30
Mbit/s

~~50~~
Mbit/s

100
Mbit/s

~~80~~
Mbit/s

400
Mbit/s

0907 256 204

obchod@filleck.sk

Biskupická 4
986 01 Fil'akovo

www.regiotelfilakovo.sk